KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 16. april 1997

om støtte ydet af regionen Sardinien (Italien) i landbrugssektoren

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(97/612/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2,

efter i overensstemmelse med artikel 93, stk. 2, at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger [1], og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved skrivelse af 1. september 1992 gav Italien i henhold til traktatens artikel 93, stk. 3, Kommissionen meddelelse om regionallov (Sardinien) nr. 17 af 27. august 1992 (i det følgende benævnt »lov nr. 17/92«).

Artikel 12 i regionalloven ændrer artikel 5 i regionallov nr. 44 af 13. december 1988 (i det følgende benævnt »lov nr. 44/88«), der aldrig er blevet gennemgået ud fra traktatens artikel 92 og 93. Der er heller ikke foretaget en gennemgang af de gennemførelsesbestemmelser til nævnte artikel, som regionalregeringen (Giunta Regionale) vedtog.

Artikel 5 i lov nr. 44/88 indfører en støtteordning i form af lavtforrentede lån, der skal genskabe likviditeten for landbrugsbedrifter, hvis økonomiske situation er blevet forværret af ugunstige begivenheder. Disse lån skal anvendes til at konsolidere de bestående kortfristede gældsposter og løbe over højst 15 år (herunder en afdragsfri periode på tre år).

Regionalregeringen fastlægger i hvert enkelt tilfælde de konkrete betingelser for ydelse af lånene, bl.a. de ugunstige begivenheder, der giver ret til støtte, interventionssektoren/-sektorerne, støttebeløbet i forhold til de pågældende bedrifters gældsposter og lånets løbetid.

Ifølge oplysninger fra de italienske myndigheder er artikel 5 i lov nr. 44/88 blevet anvendt fire gange siden 1988.

1. *Regionalregeringens beslutning af 30. december 1988 (markedskrise for væksthusprodukter)*

Den ugunstige begivenhed, der dannede grundlag for at fastslå krisesituationen, var, at priserne på væksthusprodukter faldt til et niveau, hvor produktionsomkostningerne ikke længere blev dækket. I dette første anvendelsestilfælde fastsatte de regionale myndigheder som eneste betingelse, at modtagerbedriftens kortfristede gæld var på over 75 % af dens bruttoproduktion i det pågældende år.

2. *Regionalregeringens beslutning af 27. juni 1990 (skovbrugsbedrifter)*

De regionale myndigheder besluttede i 1990 at yde den i artikel 5 i lov nr. 44/88 fastsatte støtte til skovbrugsbedrifter, der omfatter beplantninger, som endnu ikke var modne til en rentabel hugst, for at sanere og/eller konsolidere den gæld, de havde pådraget sig for at finansiere investeringer og drive beplantningerne, og som udløb inden den 30. juni 1990, samt bankkontoovertræk på denne dato og gæld, som kan kræves henholdsvis af de ansatte (for udbetaling af løn), jordejerne (for forpagtningsafgifter) og leverandørerne (for betaling af varer).

Også i dette tilfælde skulle den samlede kortfristede gæld mindst være lig med 75 % af bruttoproduktionen. Operationens varighed blev fastsat til 13 år (tre års afdragsfri periode).

3. *Regionalregeringens beslutning af 20. november 1990 (kaninavlere)*

I dette tilfælde blev støtten ydet til kaninavlere, der som følge af en epizooti i regionen i foråret 1990 mindst mistede 20 % af bestanden.

Lavtforrentede lån over 15 år (tre års afdragsfri periode) kunne dække to annuiteter (eller fire halvår) af allerede optagne langfristede lån og et beløb svarende til bedrifternes finansbehov i et år.

[1] EFT C 271 af 29. 9. 1994, s. 14.

4. *Regionalregeringens beslutning af 26. juni 1992 (forgældede landbrugsbedrifter)*

I 1992 blev støtten udvidet til at omfatte alle erhvervsdrivende inden for landbruget på grund af mere og mere ugunstige markedsvilkår og vanskelige vejrforhold.

I dette tilfælde skulle bedrifternes kortfristede gæld mindst svare til 51 % af bruttoproduktionen i det pågældende år (1991). Finansieringens varighed blev fastsat på det maksimale niveau, som basisloven åbner mulighed for (15 år, heraf tre afdragsfrie).

Den kortfristede gæld blev beregnet ved, at der blev taget hensyn til bestående lån med en løbetid på under tolv måneder i 1991 (til nedsat rente eller markedsrente, også hvis de var tilbagebetalt) og de andre andele af flerårige lån (til nedsat rente eller markedsrente), der udløb eller blev betalt i 1991 eller udløb i tidligere år, men ikke blev betalt.

Finansieringen kunne anvendes til dækning af: lavtforrentede driftslån, gæld vedrørende mellemfristede lån (bortset fra lån, der blev optaget med henblik på indkøb af landbrugsmaskiner) og de andele, der endnu mangler at blive betalt af de lavtforrentede flerårige lån, som regionen ydede som følge af naturkatastrofer.

I forbindelse med den i artikel 5 i lov nr. 44/88 omhandlede finansiering var den maksimale udgift på 5 mia. lire for 1988; for årene 1992, 1993 og 1994 var den på 40 mia. lire.

Artikel 12 i lov nr. 17/92 fastsætter tekniske bestemmelser vedrørende gennemførelsen af finansielle transaktioner i henhold til artikel 5 i lov nr. 44/88 og ovennævnte beslutninger.

II

Ved skrivelse af 1. august 1994 gav Kommissionen Italien meddelelse om sin beslutning om at iværksætte proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende støtten i henhold til artikel 5 i lov nr. 44/88 og den regionale regerings ovenfor omhandlede fire beslutninger.

Ved denne skrivelse meddelte Kommissionen den italienske regering, at de pågældende foranstaltninger syntes at være uforenelige med fællesmarkedet, idet de ikke overholdt nedennævnte kriterier, som Kommissionen normalt anvender i forbindelse med statsstøtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder:

a) den pågældende støtte skal vedrøre lån, der blev optaget for at finansiere allerede foretagne investeringer

b) den kumulerede subventionsækvivalent for støtte, der eventuelt ydes, når lånene optages, og den pågældende støtte må ikke overstige de satser, som Kommissionen generelt tillader (55 % — 75 % i mål 1-regioner — for forarbejdnings- og afsætningssektoren for landbrugsprodukter og 35 % — 75 % i ugunstigt stillede områder — jf. Rådets direktiv 75/268/EØF [1], senest ændret ved forordning (EØF) nr. 797/85 [2] for primærsektoren)

c) den pågældende støtte skal følge efter rentejusteringer af nye lån, der foretages for at tage hensyn til det ændrede renteniveau — støttebeløbet må ikke overstige ændringen af satserne for de nye lån — eller den skal vedrøre bæredygtige landbrugsbedrifter, især når de finansielle byrder som følge af eksisterende lån er af et så stort omfang, at landbrugsbedrifternes eksistens er i fare, og der eventuelt er en konkursrisiko.

(I det følgende benævnes disse kriterier »Kommissionens specifikke praksis vedrørende støtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder«).

Kommissionen, som ikke alene har konstateret, at ordlyden af artikel 5 i lov nr. 44/88 ikke tager hensyn til disse tre betingelser, men også at de ikke overholdes i nogen af de fire tilfælde af anvendelse af artikel 5, har konkluderet, at den pågældende støtte ville kunne fordreje konkurrencevilkårene og påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne, og at den opfyldte betingelserne i traktatens artikel 92, stk. 1, uden at kunne komme ind under nogen af undtagelserne i samme artikels stk. 2 og 3.

Kommissionen har opfordret Italien til at fremsætte sine bemærkninger, den har endvidere opfordret de øvrige medlemsstater og andre berørte parter til at fremsende deres bemærkninger.

III

Italien fremsatte sine bemærkninger ved skrivelse af 30. januar, 25. august og 1. december 1995.

I sine skrivelser fremfører Italien følgende argumenter:

1) Generelt fremhæver Italien de yderst usikre sociale og økonomiske vilkår, der karakteriserer Sardiniens landbrug og økonomi. I andet halvår af 1992 udgjorde de sardiske landbrugsbedrifters samlede gæld 1 613 mia. lire svarende til 91 % af værdien af den regionale bruttoproduktion af landbrugsprodukter mod et gennemsnit på landsplan på 19 % (af dette samlede beløb svarede ca. 350 mia. lire til lavtforrentede lån, der var ydet som følge af naturkatastrofer).

[1] EFT L 128 af 19. 5. 1975, s. 1.
[2] EFT L 93 af 30. 3. 1985, s. 1.

Ifølge Italien ville en afvisning fra regionalmyndighedernes side af at yde konsolideringslånene på denne baggrund have fået meget alvorlige følger og negative virkninger for den offentlige sikkerhed.

2) Regionalmyndighedernes beslutning om at indrømme en delvis rentenedsættelse for konsolideringslånene (beslutning truffet på grundlag af kriterierne i hver af de fire ad hoc-beslutninger) havde ingen indflydelse på bankernes gennemgang af hver af de indgivne finansieringsansøgninger. Bankerne ville have kunnet afvise ansøgningen om konsolidering af passiverne, hvis der ikke — selv med den regionale støtte — havde eksisteret tilstrækkelige garantier for tilbagebetalingen af lånet. Heraf kan det ifølge Italien sluttes, at de bedrifter, der modtog lånene, havde mulighed for økonomisk genrejsning.

3) Støtteformen (lån til konsolidering af passiverne) indebærer ikke nye finansieringer, men består i fordeling af passiverne over en længere periode.

4) Hvad angår støtten fra 1988 og 1992 (bestemt henholdsvis til væksthusafgrøder og alle gældsbehæftede landbrugsbedrifter) gør Italien opmærksom på, at regionen havde truffet beslutning om at yde den under hensyntagen til krisen i de sardiske landbrugsbedrifter, som havde foretaget investeringer med tilhørende finansielle forpligtelser, som de ikke var i stand til at honorere på grund af diverse negative faktorer (langvarig tørke, krise på markedet, manglende organisation i produkternes afsætningsfase, høje rentesatser).

Det forhold, at regionen Sardinien havde modtaget 7 500 finansieringsansøgninger, skulle vise krisens omfang. Ifølge de italienske myndigheder kan et så generaliseret fænomen i alle de omhandlede tilfælde ikke tilskrives dårlig forvaltning af modtagerbedrifterne, men må skyldes objektive årsager, som har ført til, at bedrifterne har stiftet for stor gæld.

5) Vedrørende støtten i 1990 til skovbrugsbedrifterne hævder Italien, at den bør behandles særskilt af forskellige grunde.

For det første havde de pågældende bedrifter på tidspunktet for ydelsen af konsolideringslånet allerede foretaget nogle investeringer og var i færd med at foretage andre. For det andet var de beplantninger, der var foretaget tidligere, ikke klar til lønsum hugst, hvilket hindrede bedrifterne i at tilbagebetale gælden.

For at hugst skal være lønsom, skal der gå en årrække (indtil 20 år). Ifølge de italienske myndigheder skal alle de finansielle interventioner på de pågældende bedrifter i perioden forud for hugsten betragtes som foretaget med henblik på investeringer.

6) For så vidt angår støtten til kaninavlere gør Italien opmærksom på, at nogle af modtagerbedrifterne havde mistet alle deres dyr.

IV

Italien har undladt at opfylde forpligtelsen i traktatens artikel 93, stk. 3; for det første ved at undlade at give meddelelse om støtteforanstaltningerne i projektfasen og for det andet ved at sætte dem i værk, uden at Kommissionen havde haft lejlighed til at udtale sig. Denne manglende opfyldelse giver anledning til en særdeles alvorlig situation, idet den pågældende støtte ved sin art og af nedenstående grunde er uforenelig med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 92.

På tidspunktet for iværksættelsen af proceduren i traktatens artikel 93, stk. 3, var Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder [1] (i det følgende benævnt »retningslinjer«) endnu ikke trådt i kraft. Følgelig gjaldt for det pågældende tilfælde kun reglerne i Kommissionens specifikke praksis vedrørende støtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder. Ved ovennævnte retningslinjer fik medlemsstaterne mulighed for som alternativ til den nævnte specifikke praksis at anvende de vurderingskriterier, der er fastsat for de øvrige produktionssektorer (punkt 2.2 i retningslinjerne).

Italien har ikke efter retningslinjernes ikrafttræden anmodet om, at de heri fastsatte kriterier blev anvendt.

Italien er heller ikke fremkommet med argumenter, der kan anfægte gyldigheden af den specifikke praksis vedrørende støtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder, som Kommissionen brugte som grundlag for sin beslutning om at iværksætte proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, eller argumenter, der kan godtgøre, at de pågældende tilfælde opfylder betingelserne i denne praksis for, at en finansiel saneringsstøtte kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet.

Kommissionen kan imidlertid konstatere, at betingelserne i retningslinjerne fra 1994 ikke er opfyldt. Den pågældende støtte kan ikke betragtes som redningsstøtte, som anført i retningslinjerne, idet foranstaltninger af denne type skal bestå af lån til markedsrente (eller garantier), hvis løbetid og størrelse er begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt for at sikre bedriftens fortsatte beståen (se punkt 3.1 i retningslinjerne).

[1] EFT C 368 af 23. 12. 1994, s. 12.

Den pågældende støtte opfylder heller ikke retningslinjernes betingelser for omstruktureringsstøtte. Regionalmyndighedernes ydelse af støtten til økonomisk sanering skete på grundlag af en simpel konstatering af, at der eksisterede passiver, som var større end en nærmere fastsat procentdel af bedriftens bruttoproduktion, og ikke på grundlag af en omstruktureringsplan med det formål at genskabe bedriftens rentabilitet uden at ændre konkurrencebetingelserne på en måde, der er i modstrid med den fælles interesse (se punkt 3.2 i retningslinjerne).

De finansielle institutioners analyse inden ydelsen af konsolideringslånet kan ikke erstatte en undersøgelse til kontrol af virksomhedens økonomisk-finansielle effektivitet i henhold til retningslinjerne og den specifikke praksis vedrørende støtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder. Bankernes analyse, efter at der var blevet givet tilladelse til regionens ydelse af støtte til renterne på lånene, havde, som de italienske myndigheder har indrømmet det, udelukkende til formål at kontrollere, at bedriftens finansielle situation gjorde det muligt at formode, at lånet ville blive regelmæssigt tilbagebetalt.

Italiens bemærkning, ifølge hvilken Kommissionen skulle tage hensyn til det forhold, at der ikke var ydet nye finansieringer, men at der kun var tale om en omlægning over en længere periode af eksisterende passiver (med afholdelse fra regionens side af en del af de finansielle omkostninger ved omlægningen af gælden) er ikke relevant med hensyn til at afgøre, om støtten er forenelig med fællesmarkedet.

Ifølge de italienske myndigheder har nogle af modtagerbedrifterne foretaget investeringer i perioden forud for ydelsen af den pågældende støtte. I disse tilfælde ville således det første af Kommissionens tre kriterier for vurdering af støtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder være opfyldt. Dette kriterium må imidlertid ses sammen med de andre to i ovennævnte specifikke bestemmelser: det forhold, at den bedrift, der modtager saneringsstøtte, tidligere har foretaget investeringer, er ikke i sig selv tilstrækkeligt til at fastslå, at støtten opfylder betingelserne. Kommissionen konstaterer desuden, at det forhold, at der er foretaget investeringer, i ingen af de tilfælde, hvor artikel 5 i lov nr. 44/88 er blevet anvendt, har udgjort en betingelse for ydelsen af støtten.

Italien fremfører en række andre »objektive årsager«, som skulle have ligget til grund for modtagerbedrifternes store gældsætning: tørke, markedskrise, høje rentesatser, manglende organisation i afsætningsfasen. Bortset fra sidstnævnte faktor, der ikke kan betragtes som ekstern i forhold til bedriften, er nogle af disse faktorer, skønt der uden tvivl er tale om »eksterne« faktorer i forhold til den enkelte bedrift (markedskrise), dog et udtryk for de markedskræfter, enhver erhvervsdrivende må regne med.

Hvad angår de vejrfaktorer (tørke), der kan have medvirket til nogle modtagerbedrifters økonomiske krise, må der først og fremmest gøres opmærksom på, at betingelserne for ydelse af denne støtte ikke indeholder nogen henvisning til fænomener af denne art (med andre ord, vejrsituationen er ikke grunden eller en af grundene til den ydede støtte).

Begivenheder af denne type kan desuden kun legitimt betragtes som årsag til statsstøtte, der skal yde virksomheder kompensation for forvoldt skade, hvis bestemte betingelser er opfyldt, hvoraf det fremgår, at vejrsituationens alvor har nået et vist niveau, under hvilket dens virkninger må betragtes som en del af den normale risiko i forbindelse med en landbrugsbedrifts virksomhed.

Kommissionens praksis vedrørende støtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder tager hensyn til forøgelsen af rentesatserne for lån til finansiering af investeringer, som landbrugsbedriften i vanskeligheder tidligere har foretaget: i dette tilfælde skal støtten begrænses til, hvad der er nødvendigt til dækning af forskellen mellem den aftalte sats og den nugældende højere sats.

Med hensyn til de særlige argumenter, Italien har fremført vedrørende skovbrugsbedrifter, er det sandt, at afkastet af en investering i form af beplantning i denne sektor af indlysende grunde opnås efter betydeligt længere tid end for andre landbrugsafgrøders vedkommende. Kommissionen deler imidlertid ikke de italienske myndigheders opfattelse med hensyn til nødvendigheden af at betragte alle udgifter afholdt på en skovbrugsbedrift i perioden mellem beplantningen og hugsten som investeringsudgifter. Regionen Sardiniens støtte til de pågældende bedrifter er bl.a. blevet brugt til at dække gæld vedrørende den normale drift, sociale bidrag og løn til personale, forpagtning og forsyninger.

Heller ikke hvad angår gæld som følge af investeringer har Italien godtgjort at have overholdt de øvrige kriterier i den specifikke praksis for støtte til landbrugsbedrifter i vanskeligheder eller bestemmelserner i retningslinjerne for at en national støtte kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet.

Vedrørende støtten i 1990 til kaninavlerne anfører Italien, at nogle af modtagerbedrifterne havde mistet alle deres dyr som følge af en virusepizooti. Den pågældende foranstaltning var imidlertid ikke begrænset til disse producenter (i regionalregeringens beslutning om ydelse af støtten fastsattes som kriterium for at kunne komme i betragtning til foranstaltningen en minimumsgrænse for tab som følge af epizootien på 20 % af bedriftens dyr).

Endvidere indebærer Kommissionens konstante praksis i forbindelse med skader som følge af epizootier, at kompensationsstøtten for at kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet skal opfylde visse betingelser. Disse går bl.a. ud på, at der som følge af epizootien skal iværksættes et udryddelsesprogram, som pålægges af de offentlige myndigheder i offentlighedens interesse, og at støtten ikke må overstige tabene som følge af selve epizootien (kompensationsstøtte).

De italienske myndigheder er ikke fremkommet med oplysninger, som kan godtgøre, at disse betingelser er blevet overholdt.

På grundlag af det foregående kan Kommissionen ikke godtage Italiens argumenter.

Det er altid teoretisk muligt, at en lovbestemmelse, der er blevet anvendt, uden at Kommissionen har haft mulighed for på forhånd at tage stilling til, om den er forenelig med konkurrencereglerne og er affattet i generelle termer, som ikke garanterer, at EF-bestemmelsernes betingelser for, at en statsstøtte kan erklæres forenelig med fællesmarkedet, har givet anledning til en anvendelse, som i praksis opfylder disse betingelser. I så fald kunne Kommissionen, hvis de foreliggende oplysninger havde gjort det muligt, efterfølgende have fastslået, at de særlige anvendelser opfylder betingelserne.

I det foreliggende tilfælde er de begrundelser, Italien efterfølgende er fremkommet med (naturkatastrofer, epizootier, investeringer), og som synes at referere til denne mulighed, imidlertid ikke underbygget med præcise oplysninger, som gør det muligt at kontrollere, at der foreligger konkrete tilfælde, for hvilke betingelserne ville kunne erklæres at være opfyldt.

V

Den omhandlede støtte opfylder betingelserne i traktatens artikel 92, stk. 1, uden at kunne omfattes af nogen af undtagelserne i nævnte artikels stk. 2 og 3.

Støtten har direkte virkning på modtagernes produktionsomkostninger, og disse har hermed fået en fordel i forhold til de landbrugere, både i Italien og i de øvrige medlemsstater, som ikke har kunnet omfattes af tilsvarende støtte.

Foranstaltningerne vil kunne påvirke vilkårene for samhandel i Fællesskabet med landbrugsprodukter, idet denne samhandel påvirkes af enhver støtte til fordel for den nationale produktion.

Det fastsættes i traktatens artikel 92, stk. 1, at støtte, der opfylder de her nævnte betingelser, i princippet er uforenelige med fællesmarkedet. Mulige undtagelser er fastsat i samme artikels stk. 2 og 3.

Undtagelserne i artikel 92, stk. 2, litra a) og c), finder åbenlyst ikke anvendelse. Italien er ikke fremkommet med oplysninger, som giver grundlag for at anvende undtagelserne i samme artikels stk. 2, litra b), på det foreliggende tilfælde.

Hvis undtagelserne i artikel 92, stk. 3, skal bringes i anvendelse, er det nødvendigt, at der forfølges mål af fælles interesse og ikke kun af interesse for enkelte sektorer i den pågældende medlemsstats økonomi. Disse undtagelser, der skal fortolkes restriktivt, kan kun bringes i anvendelse, når Kommissionen kan fastslå, at støtten er nødvendig for at nå et af målene i de bestemmelser, hvori de fastsættes. At bringe undtagelserne i anvendelse i forbindelse med støtte, som ikke opfylder dette krav, ville være ensbetydende med at godkende forstyrrelser i samhandelen mellem medlemsstaterne og konkurrencefordrejninger, som ikke er begrundet i fællesskabshensyn, og dermed at give de pågældende erhvervsgrene i nogle medlemsstater en uretmæssig fordel.

I det foreliggende tilfælde giver betingelserne for ydelse af støtten ikke mulighed for at konstatere, at denne betingelse er opfyldt. Italien har ikke leveret, og Kommissionen har ikke konstateret nogen begrundelse, som kan godtgøre, at støtten opfylder de krævede betingelser for at bringe en af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, i anvendelse (1).

De pågældende foranstaltninger har ikke til formål at fremme et betydeligt projekt af fælleseuropæisk interesse, jf. artikel 92, stk. 3, litra b). Tværtimod er de som følge af de mulige følger for samhandelen i modstrid med den fælles interesse.

De har heller ikke til formål at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i medlemsstatens økonomi, jf. samme bestemmelse, og der er heller ikke tale om støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, jf. artikel 93, stk. 3, litra d).

Hvad angår undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), om støtte til fremme af den økonomiske udvikling i visse områder eller af visse erhvervsgrene er det på grundlag af de foregående analyser og de gældende EF-bestemmelser Kommissionens opfattelse, at de pågældende bestemmelser i kraft af deres karakter af driftsstøtte ikke vil medføre en varig forbedring af situationen i den pågældende sektor og region.

De pågældende støtteforanstaltninger kan derfor ikke komme ind under nogen af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3.

De er derfor uforenelige med fællesmarkedet.

(1) Dom afsagt af Retten i Første Instans den 8. juni 1995 i sag T-459/93, Siemens mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber (Sml. 1995, s. II-1675).

VI

De pågældende støtteforanstaltninger skulle have været meddelt Kommissionen i henhold til traktatens artikel 93, stk. 3. Da Italien ikke har opfyldt denne forpligtelse, kunne Kommissionen ikke udtale sig om de planlagte støtteforanstaltninger, inden de trådte i kraft, og støtten blev ydet.

I betragtning af den absolutte karakter af procedurereglerne i traktatens artikel 93, stk. 3, hvis direkte virkning Domstolen bl.a. har fastslået i dommene af 19. juni 1973 (sag 77/72) [1] og 21. november 1991 (sag 354/90) [2] er det ikke muligt efterfølgende at ændre støttens ulovlige karakter.

I tilfælde af uforenelighed af en støtte med fællesmarkedet skal Kommissionen gøre brug af den kompetence, der tillægges den i Domstolens dom af 12. juli 1973 i sag 70/72 [3], bekræftet ved dom af 24. februar 1987 (sag 310/86) [4] og af 20. september 1990 (sag C-5/89) [5], og forpligte medlemsstaten til at tilbagesøge den ulovligt ydede støtte hos modtagerne.

I det foreliggende tilfælde er tilbagebetaling nødvendig for så vidt muligt at genskabe den tidligere situation og annullere alle økonomiske fordele, som de bedrifter, der har modtaget den ulovligt ydede støtte, uretmæssigt har nydt godt af fra datoen for udbetalingen af støtten.

På grundlag af det foregående skal den støtte, som regionen Sardinien har ydet i henhold til artikel 5 i lov nr. 44/88 (regionalregeringens beslutning af 30. december 1988, 27. juni 1990, 20. november 1990 og 26. juni 1992), tilbagebetales.

Da det drejer sig om støtte i form af rentelettelse, består den uretmæssigt oppebårne fordel af forskellen mellem de finansielle omkostninger på markedsvilkår for banklån til konsolidering af passiverne og de finansielle omkostninger, der er afholdt af de modtagere af konsolideringslån, som har nydt godt af den regionale intervention i henhold til artikel 5 i lov nr. 44/88.

Tilbagebetalingen, der skal ske i overensstemmelse med de i italiensk lovgivning fastsatte procedurer, skal omfatte den ulovligt ydede støtte og de tilhørende renter beregnet fra den dag, støtten blev udbetalt. Den rentesats, der skal anvendes, er lig med den referencesats, som anvendes til bestemmelse af subventionsækvivalenten i forbindelse med støtte med regionalt formål [6] —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, der er ydet af regionen Sardinien i medfør af artikel 5 i regionallov nr. 44/88 og regionalregeringens beslutninger af 30. december 1988, 27. juni 1990, 20. november 1990 og 26. juni 1992, er ulovlig, idet den blev ydet, uden at Kommissionen havde haft lejlighed til at udtale sig herom i projektfasen. Den er endvidere uforenelig med fællesmarkedet, jf. traktatens artikel 92, stk. 1, og opfylder ikke undtagelsesbestemmelserne i samme artikels stk. 2 og 3.

Artikel 2

1. Italien skal ophæve den i artikel 1 omhandlede støtte inden to måneder regnet fra datoen for meddelelsen af denne beslutning.

2. Inden en frist på seks måneder regnet fra datoen for meddelelsen af denne beslutning skal Italien vedtage de foranstaltninger, som er nødvendige for tilbagesøgning i form af tilbagebetaling af den i artikel 1 omhandlede støtte.

3. Tilbagebetaling skal ske i overensstemmelse med de i italiensk lovgivning fastsatte procedurer; renterne løber fra den dato, hvor støtten blev udbetalt. Den rentesats, der skal anvendes, er lig med den referencesats, som anvendes til bestemmelse af subventionsækvivalenten i forbindelse med støtte med regionalt formål.

Artikel 3

1. Italien meddeler regelmæssigt Kommissionen, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme denne beslutning. Den første meddelelse finder sted inden to måneder fra meddelelsen af denne beslutning.

2. Inden to måneder efter udløbet af den i artikel 2, stk. 2, omhandlede frist sender Italien Kommissionen informationer, som gør det muligt for denne uden yderligere undersøgelser at kontrollere, at forpligtelsen til tilbagesøgning er blevet overholdt.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. april 1997.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

---

[1] Sml. 1973, s. 611.
[2] Sml. 1991, s. I-5505.
[3] Sml. 1973, s. 813.
[4] Sml. 1987, s. 901.
[5] Sml. 1990, s. I-3437.
[6] EFT C 232 af 10. 8. 1996, s. 10.